

1900-09-17

AFSENDER

Jens Ferdinand Willumsen

MODTAGER

Johan Rohde

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Afsendersted:

New York (USA)

Omtalte personer:

Den Frie Udstilling

Agathe Rohde

Ane Marie Rohde

Hermann Rohde

Carl Rohl-Smith

Sarah Rohl-Smith

Louis Tiffany

Arkivplacering:

Tilg. 392, Håndskriftsamlingen, Det

Kgl. Bibliotek.

DOKUMENTINDHOLD

Rohde har meddelt, at Carl Rohl-Smith er død, hvilket kom ganske uventet for Willumsen. Rohl-Smihts monument General Sherman Monument skal nu færdiggøres på anden vis, men Willumsen vil ikke selv anmode om dette arbejde. Willumsen er stadig i New York, og han beklager sig over, at Louis Tiffanys kunstindustri ses i alle butiksvinduer. Han arbejder for tiden på et konkurrenceudkast til et monument for faldne soldater.

TRANSSKRIFTION

Fredag d 17 Sept. 1900.

Carnegie Hall.

Studio 832

7^{av} 56th Street

New York

Kære Ven.

Tak for de to sidste Breve.

Det kommer da meget overraskende at Rohl Smidt er død, og jeg som gaar og venter ham hver Dag, thi nu er det nemlig paa den Tid at Folk kommer tilbage fra deres Ferierejser. Jeg vil skrive til hans Kone og kondulere hende; men om at overtage Scheermann vil jeg ikke skrive. Foreslaar hun mig det, saa gaar jeg maaske ind paa det, for Livet falder mig saa tungt, at det vil være en Lettelse at være sikret i den Tid at det Arbejde varer. Men der er nok en af Vennerne som bliver foreslaaet. Forøvrigt kan jeg ikke tro at hans Kone alene kan bestemme hvilken Kunstner der skal overtage Monumentet. Amerikanerne gør ingen Dumheder. Hun kunde jo engagere en Fuskler, der for billig Betaling arbejdede det færdigt; mens hun stak en større Intægt til sig, hvis hun havde Lyst til det. Nej. Udførelses Komitéen har nok et stort Ord, at skulle have sagt desangaaende.

Af Deres første Brev ser jeg at der har været en Række hæftige Angreb paa os i Pressen. Hvis De gider, saa send mig dem. De ved jeg; samler paa Avisudklip som vedrører mig selv og vor frie Udstilling. Samlingen vil sikkert i Fremtiden blive en Kilde for dem som har Trang for den frie Udstillings Historie. Jeg oplever ikke noget særligt interessant her, gør ingen Bekendtskaber, Sommeren er en død Tid alle er bortrejst. Det har været en umanerlig varm Sommer. Her har ikke i de 4 Maaneder Juni, Juli August og -Sept. været under 22° R. i mit Atelier og som oftest mellem 24 og 28 R. I saadan en Varme kan Ens Hjerne ikke arbejde man faar ingen Inspirationer, selv om Natten holder Varmen Sig, saa er det svært at falde i Søvn. Byen og Forholdene interesserer mig stærkt og hvad en Avis kan

fortælle er storslaaet, man mærker at det er et stort Land, et ungt Land; med Ungdommens Fortrin og Fejl. Naturligvis bestiller jeg noget. Opmuntret af mit sidste Held i Konkurensen, har jeg indladt mig i Kamp med samtlige Amerikanske Billedhuggere. Opgaven: Et Monument for de Sømænd som sprang i Luften med "Maine" i Havanas Havn samt for de Soldater som faldt i den amerikansk spanke Krig. Monumentet kan koste 400.000 Kr. og skal staa i New York. Konkurensen foregaar paa den Maade at der bliver to Indleveringer. Til Første indleveres blot en Skitse, af samtlige Konkurrenter udtages 3 til at konkurrere om igjen. Til anden indleveres en fuld gennemarbejdet Model 1/8 St. Her falder Præmierne. Bedste faar Udførelsen af Monumentet, Næste faar 4000 Kr. og Nr 3 faar 2000 Kr. Første Konk. afleveres 28 Aug. De skal ikke snakke om det uden til Vennerne, hvis jeg faar lang Næse saa er det for flout under nuværende Omstændigheder. Det var Fremstillingen og Ideen om at Monumentet var til Minde om Døde, der greb min Lyst til at være med. Jeg kom jo lige hjemme fra mine Forældres Gravmonument. Men jeg begreb ikke straks Forskellen paa et Gademonument over Døde og paa et Kirkegaardsmonument. Jeg har brugt de to sidste Maaneder til at klare Sagen for mig. Hvad der ogsaa forvirrede mig var, at de kalder Maine Sømændene for "Heroer" og ikke Soldaterne. Mig forekommer det at være omvendt. Det er en stor og vanskelig Opgave, den brydsomste jeg har konkurreret til, og saa i saadan Varme. Tiffany, som har et Verdensnavn, jeg mener den unge, er mig en daglig Kilde til ærgrelse. Hans Glasvinduer er i hver Gadedør i "Greater New York". Han laver ogsaa Bronze. Jeg kan ikke forstaa at han kan regnes blandt Kunstnere i Kunstindustri, der er meget Industri; men absolut ingen Kunst. Han er det mest udprægede Overflade Menneske jeg har set Arbejder af, al den Dybde af Følelse og Tanke og Sindelag ect. som en Kunstner kan udtrykke med sine Stoffer findes ikke hos ham. Arkitektur maa være hans Fjende. Og fremstiller han Mennesker af sine Ruder, da er de af den sødeste, delikateste Cabanel Sjenre, Naa Farvel for dennegang. Skriv Snart igjen, det er min eneste Underholdning at faa Breve. Hils Deres Moder og Søster og Bror. Deres J.F. Willumsen.

OMTALTE VÆRKER

- Carl Rohl-Smith (mfl.): *General Sherman Monument* (1896-1903) resident's Park, Washington, D.C. H. Van Buren Magonigle (mfl.): *Maine Monument* (1901-1913) entral Park, New York J.F. Willumsen: *Forældrenes Gravmonument* (1900) ranit, 288x149x82 cm estre Kirkegård, København

Carnegie Hall.
Studio 832
7 av 56th Street
New York

Freitag d 17 Sept. 1900.

Kære Ven.

Tak for de to sidste Breve.

Det kommer da meget overraskende at
Røge Smidt er død, og jeg som gaar og venter
ham hver Dag, thi nu er det nemlig paa den
Tid at Folk kommer tilbage fra deres Ferie-
rejser. Jeg vil skrive til hans Hone og kon-
sultere hende; men om at overtage Scheermann
vil jeg ikke skrive. Foreslaar hun mig det,
saa gaar jeg maaske ind paa det, for Livet
falder mig saa tungt, at det vil være en
Lettelse at være sekret i den Tid at det Arbej-
de varer. Men der er nok en af Vennerne
som bliver foreslaet. Forøvrigt kan jeg ikke
tro at hans Hone^{alene} kan bestemme ^{hvis hun} den Kunstner
som der skal overtage Monumentet. Amerikane-
ne gør ingen Dumheder. Hun kunde jo engagere
en Fugler, der for billig Betaling arbejdede det
færdigt; mens hun stak en større Indtægt til
sig, hvis hun havde lyst til det. Nej. Udfor-
reelses Komiteen har nok et stort Ord, ~~der~~ at skul-
le have sagt desangaaende.

af Deres første Brev ser jeg at der har været
en Række hæftige Angreb paa os i Pressen.
Hvis De gider, saa send mig dem. De ved jeg;
samler paa Avisudklip som vedrører mig selv
og vor frie ledstilling. Samtidig vil sikkert
i Fremtiden ~~være~~ blive en Kilde for dem som
har Trang for den frie ledstilles Historie.
Jeg oplever ikke noget særligt interessant her,
går ingen Bekendtskaber, Sommeren er en død
Tid alle er bortrejst. Det har været en umanerlig
varm Sommer. Her har ikke ~~et~~ i de 4 Maanedes
Juni Juli August og -sept. været under 22° R.,
i mit Atelier og som oftest mellem 24 og 28° R.
I saadant en Varme kan Enos Hjerne ikke arbejde
man faar ingen Inspirationer, selv om Natten
holder Varmen sig, saa er det svært at falde i
Sovn. Byen og Forholdene interesserer mig
stærkt og hvad en Avis kan fortælle er storslaa-
et, man mærker at det er et stort Land, et
ungt Land, med Ungdommens Fortrin og Fejl.
Naturligvis bestiller jeg noget. Opmuntret
af mit sidste Held i Konkurrencer, har jeg
indladt mig i Kamp med samtlige Amerikan-
ske Billedhuggere. Opgaven: Et Monument

for de sømænd som sprang i Luften med "Maine"
i Havanas Havn samt for de Soldater som
faldt i den amerikanske spanske Krig.

Monumentet kan koste 400,000 Kr. og skal staa
i New York. Konkurrencen foregaar paa den Maade
at der bliver to Indleveringer. ^{Til Første} ~~og~~ indleveres
blot en Skitse, af samtlige Konkurrenter udtages
3 til at konkurrere omigjen. Til anden indleveres
en fuld gennemarbejdet Model $\frac{1}{8}$ St. Her falder
Præmierne. Bedste faar Udførelsen af Monumentet,
Næste faar 4000 Kr. og Nr 3 faar 2000 Kr.

Første ^{Konk.} afleveres 28 Aug. De skal ikke snakke
om det uden til Vennerne, hvis jeg faar Lang Næse
Saa er det for flaut under nuværende Omstændigheder.

Det var Fremstillingen og Ideen om at ~~et~~ ² Monu-
ment var til Minde om Døde, der greb min Lyst til
at være med. Jeg kom jo lige hjemme fra mine
Forældres Gravmonument. Men jeg begreb ikke Straks
Forskellen paa et Gravmonument over Døde og paa
et Kirkegaardsmonument. Jeg har brugt de to sidste
Maanedor til at klare Sagen for mig. Hvad der
ogsaa forvirrede mig var, at de kalder ~~et~~ Maine

Sømændene for "Hæroer" og ikke Soldaterne. Mig forekommer det at være omvendt. Det er en stor og vanskelig Opgave, den brydsomste jeg har konkurreret til, og saa i saadan Varme.

Tiffany, som har et Verdenonavn, jeg mener den unge, er mig en daglig Kilde til Ærgrelse. Hans Glasvinduer er i hver Gadedør i "Greater New York". Han laver ogsaa Bronze. Jeg kan ikke forstaa at han kan regnes blandt Kunstnere i Kunstindustri, der er meget Industri; men absolut ingen Kunst. Han er det mest udprægede Overflade Menneske jeg har set Arbejde af, al den Dybde af Følelse og Tanke og Sindelag ect. Som en Kunstner kan udtrykke med sine Stoffe findes ikke hos ham. Arkitektur maa være hans Fiende. Og fremstiller han Mennesker af sine Ruder, da er de af den sødeste, delikateste Cabanel Genre.

Naa Farvel for denne gang. Skriv snart igjen, det er min eneste Underholdning at faa Breve. Hils Deres Moder og Søster og Bror.

Deres J. F. Willumsen